

ग्राहकको हाते किताब २०१५

POLICIES	GUIDELINES	PROCEDURES	RULES & REGULATIONS
			



मर्कन्टाईल एक्सचेन्ज नेपाल लिमिटेड

आइ.एस.ओ. १००९:२००८ बाट मान्यता प्राप्त एक्सचेन्ज



ग्राहकको हाते किताब

महाशय / महाशया,

मर्कन्टाईल एक्सचेन्ज नेपालमा कारोबार गर्नका लागि आधारभूत जानकारी तथा सूचना आवश्यक भएकोले मेक्सिको सूचिकृत ग्राहक (पक्ष), सब-ब्रोकर, ब्रोकर तथा अन्य सरोकारवालालाई पक्षहरुको दर्ता र दर्ता प्रयोग बारे जानकारी गराउने यो “ग्राहक (पक्ष) को हाते किताब” उपलब्ध गराइएको हो ।

यो हाते किताबले तपाईंलाई समष्टिगत रूपमा मेक्सको निति, नियम, निर्देशिका तथा तौरतरिकावारे जानकारी गराउँछ । यसमा विषयवस्तु आधारभूत रूपमा ग्राहक (पक्ष) हरुलाई मेक्सको सम्बद्ध नियम र प्रक्रियाहरु बारे जानकारी र सूचना समावेश गरिएको छ । हामीले यो हाते किताब मुख्य रूपमा मर्कन्टाइल एक्सचेन्ज नेपाल लिमिटेडको पक्षहरु, सब-बोकर तथा बोकरहरुको हितका लागि सम्भव भएसम्म सूचना र जानकारी मूलक बनाउनका लागि सब्दो प्रयास गरेका छौ । हामी आशा गर्दछौ कि यो हाते निर्देशिका पक्ष (ग्राहक)हरु र मेक्समा दर्ता भएका सब-बोकर र बोकरका लागि सहयोगी सावित हुनेछ । मेक्स नेपाललाई विश्वस्तरको वस्तु विनियमयको स्थानमा ल्याईपुऱ्याउन तपाईंको निरन्तर समर्थन, सहयोग र सहभागिताको अपेक्षा गर्दछौ ।

धन्यवाद

भवदीय,

सोन जैन

उप-महाप्रबन्धक

अन्पालन विभाग

मर्कन्टाईल एक्सचेन्ज नेपाल लिमिटेड ।

आभार (कृतज्ञता)

mex nepal client handbook mex nepal client handbook

यो हाते किताब यहाँ तल नाम उल्लेख गरिएको क्लियरिङ सदस्य तथा ग्राहक, सब-बोकर र ब्रोकरको समर्थन र समर्पण नभएको भए प्रकाशन गर्न सभव हुने थिएन।

हामी वहाँहरु सबैलाई यो “ग्राहकको हाते किताब” प्रकाशनमा पुऱ्याउनु भएको योगदानका लागि धन्यवाद र आभार व्यक्त गर्न चाहन्छौं।



साथसाथै हामी यो ग्राहकको हाते किताबको प्रकाशनलाई सफल पार्ने एक्सचेन्जका सबै विभाग तथा कर्मचारीहरुलाई पनि आभार र कृतज्ञता व्यक्त गर्दछौं।



विषय सूचि

१.	ग्राहक (पक्ष) हुनको लागि चाहिने योग्यता	४
२.	ग्राहक (पक्ष) को रूपमा दर्ता हुन आवश्यक कागजातहरु	४
३.	ग्राहक (पक्ष) को रूपमा दर्ता हुने प्रक्रिया	५
४.	विशेष ग्राहक कोड	६
५.	कारोबारको प्रारम्भ	६
६.	कारोबार शुल्क र टि.डी.एस.	६
७.	बैंक खाता सम्बन्धी	७
८.	निक्षेप कार्यविधि (प्रक्रिया)	८
९.	फिक्से (निकाले) प्रक्रिया.....	९
१०.	गलत विवरण वा गलत निक्षेप	१०
११.	मार्जिन कल	११
१२.	खाता रोक्का, खाता खुला र खाता (Trading Console) बन्द	१२
१३.	पूँजिमा पर्ने प्रभाव (इक्यूटि हिट) र घाटा.....	१२
१४.	सब-ब्रोकरलाई दिन सम्मे अधिकारहरु	१३
१५.	उजुरी प्रक्रिया	१४
१६.	परिपत्रहरु (जानकारी)	१४
१७.	सिफारित सिस्टम कन्फिगरेशन	१५
१८.	कन्ट्राक्ट स्पेसिफिकेशन टर्म्स	१६
१९.	मार्केट ओपन रयाप	१७
२०.	कारोबार स्थलमा हुने कारोबारमा अधिकतम विचलन	१८
२१.	आदेश (माग) का प्रकार	१८
२२.	FIFO परिसमाप्त (FIFO Liquidation)	१९
२३.	अनलाइन सहयोग (Online Support)	२०
२४.	अफलाइन सहयोग (Offline Support)	२०
२५.	हकदार (वारेश) इच्छाएको व्यक्ति-ग्राहकको मृत्यु	२०
२६.	भौतिक हस्तान्तरण हुने चाँदीमा कारोबार गर्न	२१
२७.	गर्ने र नगर्ने	२१



१. ग्राहक (पक्ष) हुनको लागि चाहिने योग्यता

- व्यक्तिको हकमा १८ वर्ष वा सो भन्दा माथिको उमेर पुगेको, व्यक्तिगत बैंक खाता भएको
 - दुई व्यक्तिहरूको लागि, दुवैको नाउँमा संयुक्त बैंक खाता भएको ।
 - संस्थाको लागि (संस्थाको खाता) ।

२. ग्राहक (पक्ष) को रुपमा दर्ता हन आवश्यक कागजातहरु

क्र. व्यक्तिगत/संयुक्त शाहक (पक्ष)

- ग्राहक दर्ता फारम (CRF)
 - ब्रोकर - ग्राहक सम्पूर्णता पत्र
 - पर्हिचानको प्रमाण-पत्र (वैकल्पिक)
 - ठेगानाको प्रमाण-पत्र
 - वैकं खाताको प्रमाण-पत्र
 - स्व-प्रमाणित स्थायी लेखा नम्बरको प्रतिलिपि (यदि छ भने)
 - सयुक्त ग्राहक (पक्ष) खाताको निस्ति, कुनै एक ग्राहकलाई व्यापार गर्ने अधिकार दिइएको पत्र बफाउन आवश्यक छ ।

ख. संस्थागत ग्राहक

- ग्राहक दर्ता फारम (CRF)
 - ब्रोकर - ग्राहक सम्झौता पत्र
 - सञ्चालक समितिको नाम, ठेगाना तथा उनीहरुको अंश (शेयर) को विवरण
 - सञ्चालक समितिले माइन्यूट मार्फेट् कम्पनीलाई ग्राहकको रूपमा दर्ता गरी हस्ताक्षरकर्ता अधिकृत गरेको आवेदन पत्र
 - सञ्चालक समितिले हस्ताक्षरकर्ताको रूपमा व्यक्तिलाई अधिकृत गरिएको पत्र
 - आधिकारिक व्यक्तिको पहिचानको प्रमाण-पत्र र ठेगानाको प्रमाण-पत्र
 - कम्पनी दर्ताको प्रमाण-पत्र
 - प्रबन्ध पत्र र नियमावली
 - मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्रमाण-पत्र
 - कम्पनीको ठेगानाको प्रमाण-पत्र
 - कम्पनीको बैंक खाताको प्रमाण-पत्र



गैड नेपाली आवेदक/ग्राहक:

विदेशी नागरिक दर्ता प्रक्रियाका लागि आवश्यक थप कागजातहरूः

- आवेदकको देशले जारी गरेको पहिचान पत्र (नागरिकता, दर्ता पत्र, स्थायी लेखा नम्बर पत्र, रासन पत्र, मतदाता पत्र)
 - आवेदकको राहदानी
 - आवेदकको देशको राजदूतावासद्वारा प्रदान गरेको दर्ता पत्र
- माथि उल्लेख गरेको विवरण मेक्सको वेबसाइट www.mexnepal.com बाट पनि हेर्न सक्नु हुन्छ ।

३. ग्राहक (पक्ष) को रूपमा दर्ता हुने प्रक्रिया

पक्षको रूपमा मेक्समा दर्ता हुनको लागि तल दिइएको दुई प्रक्रिया मध्ये कुनै पनि प्रक्रिया निवेदकहरूले अपनाउन सक्नेछन् :

अफलाईनबाट पक्षले दर्ता गर्ने प्रक्रिया : पक्षले बोकरसँग रहेको वा मेक्स/सी. एम. को वेभसाइटमा उपलब्ध ग्राहक दर्ता फारम भर्नु आवश्यक छ । ग्राहकले भरेको त्यस्तो ग्राहक दर्ता फारम अन्य आवश्यक कागजात प्रमाणका साथ सम्बन्धित बोकर कहाँ प्रक्रियाका लागि पठाउनु पर्नेछ ।

अनलाईनबाट पक्षले दर्ता गर्ने प्रक्रिया : पक्षले आफ्नो बोकर अन्तर्गत दर्ता हुनका लागि बोकर सम्बन्धित क्लियरिङ सदस्यको वेबसाइटबाट अथवा मेक्सको वेबसाइटबाट अनलाईन मार्फत् पनि निवेदन दर्ता गर्न सक्नेछन् ।

- हिमालयन कमोडिटी ब्रोकर्स प्रा.लि.का लागि <http://www.hcbnepal.com>

निवेदकहरूले अनलाईनमा फारम भर्न सक्नेछन् । सबै आवश्यक कागजातहरू अपलोड पनि गर्न सक्नेछन् ।

क्लियरिङ सदस्यको वेबसाइटमा “**Online Registration Form**” द्यावमा क्लिक गरेपछि वेलकम पेजमा एक निर्देशिका “**Online Client Registration**” उपलब्ध गराईएको छ ।



४. विशेष ग्राहक कोड

रजिस्ट्रेशन/दर्ता पूरा भए पछि, क्लियरइङ् सदस्यले त्यस्तो ग्राहकलाई विशेष पक्षको ७ अंकको कोड ब्रोकरलाई प्रदान गर्नेछ । यो ग्राहकलाई प्रदान गर्ने विपेश कोड हो जुन अंकको अगाडिका ४ अंक ब्रोकरको कोड नै रहनेछ । उदाहरणका लागि: यदि ब्रोकर कोड ४००१ छ, भने पक्षको कोड ४००१००१ हनेछ ।

ग्राहकको कोड प्राप्त भए पछि मात्र ग्राहकले क्लियरिङ सदस्यको सेग्रेगेट (Segregate) खातामा रकम जम्मा गर्नेछ ।

५. कारोबारको प्रारम्भ

ग्राहकले विधेश कोड प्राप्त गरे पछि सम्बन्धित क्लियरिङ सदस्यको सेंप्रिगेट खातामा कारोबारका लागि पर्याप्त रकम निक्षेप गर्नेछ । त्यस्तो निक्षेप जम्मा भएपछि त्यसको जानकारी बोकरले सम्बन्धित सि.एम. (Clearing Member) लाई गराउनेछ । सि.एमले निक्षेप जम्मा भएको यकिन गर्नेछ र पक्षको कारोबार स्थल (Trading Console) मा पहुचका लाइंग Username र Password पक्षको दर्ता फारममा भएको ईमेल ठेगाना (E-mail Address) मा पठाउनेछ ।

कृपया यस कुरामा ध्यान दिनु होला कि ग्राहकको पारम्परिक निश्चेप रकम जम्मा भएको यकिन भएपछि मात्र ग्राहकले कारोबार स्थलको Username र Password पाउनेछ ।

६. कारोबार शल्क र टि.डी.एस.

कारोबार शुल्क (कमिशन): ग्राहकको खातामा हुने प्रत्येक कारोबारका लागि ग्राहकको दर्ता फारममा उल्लेख भए बमोजिमको कारोबार शुल्क ग्राहकले बुझाउनु पर्नेछ । जब कुनै कारोबार प्रारभ्म गरिन्छ, एक तर्फको कारोबार शुल्क पक्षलाई लानेछ र जब सोहिं कारोबार फछ्यौट गरिन्छ, अर्को तर्फको कारोबार शुल्क दस्तर बुझाउन पर्नेछ ।

उदाहरणको लागि, यदि ग्राहकलाई १ के.जी. सुनमा १२०० + मु.अ.क. कारोबार शुल्क लगाईएको छ र यदि ग्राहकले २ लट सुन खिरद गर्दछ भने उसको एक तर्फको कारोबार शुल्क अर्को शब्दमा (६०० + म.अ.क.) $\times 2 = १२०० +$ म.अ.क. कारोबार शुल्क कडा गरिनेछ।

त्यसै गरी ग्राहकले खरिद गरेको २ लट सुन विक्रि गयो भने अर्कों तरफको कारोबार शुल्क अर्कों शब्दमा $(५०० + \text{म अ. क}) \times २ = १००० + \text{म अ. क}$ काटिसेउँ।

त्यसकारण जम्मा ३ लट सनको कारोबार शल्क ३४०० + म अ क लगाईने छ



मर्कन्टाईल एक्सचेन्ज नेपाल लिमिटेड

लगानी - व्यापार - कमाई

ब्राइ.एस.ओ. ९००५-२००८ बाट मान्यता प्राप्त एक्सचेन्ज

टी.डी.एस. (TDS) (आय अनुसार कर कट्टी): ग्राहकको कुल मुनाफाको १०% टी.डी.एस. (कारोबार शुल्क बाहेक) कट्टा गरिनेछ। टी.डी.एस. आन्तरिक राजश्व विभागमा ग्राहकको नामबाट भुक्तानी गरिनेछ र रकम बुझाइएको विवरण सहित रसिद प्रत्येक महिना ब्रोकरलाई सम्बन्धित किलयरिङ सदस्य मार्फत उपलब्ध गराईनेछ।

कृपया यो जानकारी ग्राहकलाई हुनपर्दछ की ग्राहकले गरेको मुनाफा वापत लागेको टी.डी.एस. र बुझाइएको रकमको ग्राहकले प्रमाणपत्र पाउन सक्ने छन्। यदि कुनै ग्राहकले टी.डी.एस. प्रमाण पत्र लिन आवश्यक ठानेमा वा लिन चाहेमा तल उल्लेख गरे बमोजिमको प्रक्रिया अवलम्बन गर्नु पर्नेछ:

१. ग्राहकले ब्रोकरलाई उपलब्ध गराएको “कर बुझाइको फारम (TDS Submission Form)” मा विस्तृत रूपमा उल्लेख भए अनुसार “TDS Withholding Certificate” भर्नु आवश्यक छ।
२. तत्पश्चात ब्रोकरले, भरेको “TDS Withholding Certificate” अध्ययनका लागि मेक्समा बुझाउनु पर्दछ।
३. त्यसपछि मेक्सद्वारा अध्ययन गरी स्विकृत गरिएको उक्त प्रमाणपत्र ब्रोकरले ग्राहकलाई उपलब्ध गराउने छ।

७. बैंक खाता सम्बन्धी

हाल मेक्ससँग कारोबार गर्न ४ वटा बैंकहरु निर्दिष्ट गरिएका छन्।

- क. लक्ष्मी बैंक लिमिटेड
- ख. बैंक अफ काठमाडौं लिमिटेड
- ग. नेपाल इन्डेपेन्टमेन्ट बैंक लिमिटेड
- घ. सेन्चुरी कमर्सियल बैंक लिमिटेड

हरेक ग्राहक (पक्ष) ले माथि उल्लेख गरिएको कुनै एक बैंकमा आफ्नो नाममा खाता खोल्नु पर्छ। (सम्बन्धित ब्रोकरको बैंक खाता भएको बैंकमा)

ग्राहकले आफ्नो नाममा खोलिएको बैंक खाता नम्बर, ग्राहक दर्ता फारममा उल्लेख गर्नुपर्छ। ग्राहक दर्ता फारममा ग्राहकले उल्लेख गरिएको बैंक खाता नम्बर, ग्राहकले सम्बन्धित किलयरिङ सदस्यको सेविंग्स खातामा निश्चेप गर्नको निमित्त प्रयोग हुनेछ।

८. निष्केप कार्यविधि (प्रक्रिया)

ग्राहकले आफ्नो क्लियरिङ सदस्यको सेप्रिगेट खातामा रकम जम्मा गर्नु पर्दा आफ्नो ग्राहक दर्ता फारममा उल्लेख भएको वा संशोधन गरिएको रजिस्टर्ड वैक खाता नम्बर मात्र प्रयोग गर्नु पर्दछ ।

- यस्तो रकम जम्मा गर्नका निम्न मेक्ससेंग सम्बन्धित वैकहरुमा निम्न प्रकारका कुनै पनि प्रक्रिया अपनाउन सकिन्छ :
- ✓ इन्टरनेट वैकिङ
 - ✓ नगद जम्मा
 - ✓ चेक जम्मा (ग्राहकले चेकमा क्लियरिड सदस्यको छाप लिन जरुरी)

(इन्टरनेट वैकिङ र नगद जम्मा गर्ने सिमा रकम, सम्बन्धित वैकको नियमानुसार रहनेछ । इन्टरनेट वैकिङको रकम सिमा बढाउनका निम्न वैकसेंग नै समन्वय गर्नुपर्नेछ ।)

- मार्जिन थप र मार्जिन कल (Add margin/Margin call) को बेला सेप्रिगेट खातामा रकम निष्केप गर्दा विस्तृत विवरण उल्लेख गर्नु पर्नेछ : ग्राहकको कोड र नाम (ग्राहक दर्ता फारममा उल्लेख भए अनुसार)

उदाहरणका लागि- ४००१००१ कृष्ण कुमार

कारोबार स्थलमा रकम जम्मा भएको अध्यावधि गर्ने सन्दर्भमा ग्राहकले क्लियरिङ सदस्यलाई आफुले निष्केप गरेको प्रत्येक रकम बारे जानकारी गराउनु पर्दछ । ग्राहकले जम्मा गरेको रकम बारे जानकारी उपलब्ध गराउने तलका मध्ये कुनै प्रक्रिया (तरिका) अपनाउन सकिनेछ:

क.फोन मार्फत् : ग्राहकले ब्रोकरलाई र ब्रोकरले क्लियरिङ सदस्यलाई, ग्राहक र जम्मा रकम बारे जानकारी गराउने ।

अथवा,

ख.ग्राहकको कारोबार स्थल मार्फत् : ग्राहकले जम्मा गरेको रकम बारे कारोबार स्थल मार्फत् **Trading भित्रको New Deposit वाट जानकारी गराउनु** पर्दछ ।

यो ग्राहकको जिम्मेवारी हो कि ग्राहकले जम्मा गरेको रकम आफ्नो कारोबार स्थलमा ठिकसेंग प्रतिविम्बित भएको छ वा छैन निश्चित गर्नु पर्दछ ।



९. झिकने (निकालने) प्रक्रिया

आंशिक भिन्नने:

- सबै आंशिक भुक्तानीका लागि ग्राहकले आफ्टो कारोबार स्थलमा उपलब्ध **Trading** शिव्रको **New Withdrawal** मार्फत् भुक्तानी अनुरोध गर्न सक्ने छन् ।
 - त्यस्तो भिक्ने/निकालने कार्य दिनको ५ पटक सम्म गर्न सकिने छ र ५ पटक भन्दा बढी ग्राहकले भिक्ने/निकालन चाहेमा अफलाइन (Offline) प्रक्रिया प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।
 - त्यसरी आंशिक रकम भिकदा खातामा न्यूनतम नेपाली रुपैयाँ १००००- राख्नु आवश्यक छ ।
 - ग्राहकले अस्थिर मुनाफाको अंश रकम भिक्न पाउने थ्रैन जवसम्म सो रकम कारोबार खातामा जम्मा भएको हुँदैन ।
 - ग्राहकले अस्थिर मुनाफा र मार्जिन रकम बाहेकको रकम मात्र भिक्न पाउन सक्नेछन् ।
 - तुरुन्तै फछ्यौट गरी (हिसाब मिलान) रकम भिक्नको लागि एम.टि.एम. (MTM) पश्चात सो क्लियरिङ सदस्यको सेग्रीगेट खातामा रकम उपलब्ध भए नभएको हेरेर मात्र रकम हस्तान्तरण गर्न सक्नेछ ।
 - रकम भिक्न अनलाईन सुविधा कारोबारका सबै दिनहरूमा चौबिसै घण्टा उपलब्ध रहन्छ । अनलाईनबाट भिक्ने कार्य ४ घण्टाका लागि बन्द गरिनेछ । बजार बन्द भएको ४ घण्टा पछि एम.टि.एम. (MTM) को पूर्णता पछि मात्र कारोबारका सबै दिनहरूमा अनलाईन सुविधा चल्ने छ ।



मर्कन्टाईल एक्सचेन्ज नेपाल लिमिटेड

लगानी - व्यापार - कमाई

आइ.एस.ओ. ९००५-२००८ बाट मान्यता प्राप्त एक्सचेन्ज

पूरा र अन्तिम फिक्ने:

- सबै “पुरा र अन्तिम फिक्ने” को लागि ग्राहकले रकम फिक्ने फारमको वास्तविक फारम (Original Copy) पठाउनुपर्ने छ । ग्राहकले “पूर्ण र अन्तिम रकम निकास (फिक्ने) फारम” हस्ताक्षर र औंठाको छाप सहित भर्नु पर्नेछ र ब्रोकरबाट स्विकृत गराउनु पर्दछ र अगाडिको प्रक्रियाको लागि क्लियरिङ सदस्य (CM) कहाँ पठाउनु पर्नेछ ।
- एक पटक ग्राहकले अन्तिम रकम फिर्ता लिइ सके पछि उसको कारोबार खाता बन्द हुनेछ र पुनः त्यो खाता सक्रिय हुने छैन ।
- यदि ग्राहकले अन्तिम रकम फिक्ने कारोबार खाता बन्द गरे पश्चात पुनः कारोबार संचालन गर्न चाहेमा नयाँ ग्राहकले जस्तो नयाँ कारोबार खाता खोल्न संचालन गर्न पूर्ण प्रक्रिया अपनाउनु आवश्यक पर्दछ ।
- निर्दिष्ट वा Clearing बैंक भन्दा अन्य कुनै बैंकबाट ग्राहकले रकम फिक्न चाहेमा बैंकको म्यानेजर्स चेक (डि.डि) बाट प्रक्रिया अघि बढ्नेछ र यो प्रक्रियाको लागि बैंकले डि.डि शुल्क पनि लगाउने छ ।

१०. गलत विवरण वा गलत निक्षेप

यदि ग्राहकले वृतान्त विवरण (जस्तो ग्राहक कोड र नाम) निक्षेप गर्दा गलत पेश गरेमा विवरण परिवर्तन गर्ने फारम [Narration change format] भर्नु पर्नेछ । त्यसैगरी ग्राहकको श्रोत खाता भन्दा रकम निक्षेप गरेको खाता फरक पर्न गएमा त्यस्तो अवस्थामा गलत निक्षेप/तेश्रो पक्ष जम्मा ढाँचा फारम [Wrong Deposit/Third Party Format] प्रयोग गर्नु पर्दछ ।

द्रष्टव्य : ग्राहकले गलत निक्षेप/तेश्रो पक्ष ढाँचा फारम र विस्तृत विवरण परिवर्तन गर्ने फारमका लागि आफ्नो ब्रोकर वा क्लियरिङ सदस्यबाट प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।

यस्तो प्रक्रियाको लागि बैंकको नियम अनुसार शुल्क लाग्ने छ ।



११. मार्जिन कल / माग

दिनको अन्तिम समयमा, ग्राहकको कारोबार स्थलमा ‘उपलब्ध मार्जिन’ नकारात्मक (**negative available security deposit**) छ भने उक्त मार्जिन १००% पुऱ्याउन ग्राहकलाई मार्जिन माग गरिनेछ । त्यस्तो कम भएको मार्जिन रकम, ग्राहकले सकेसम्म चाँडो वा अर्को दिनको दिउँसो ३ बजे सम्म जम्मा गरी सक्नु पर्नेछ । समयमा रकम जम्मा नभएमा, दिउँसो ४ बजे अतिरिक्त मार्जिन उपलब्ध भएका खुला करारहरूको विध्यमान बजार मूल्यमा परिसमापन गरिनेछ ।

मार्जिन माग गरिएको सूचना कारोबार स्थल अन्तर्गत **Messages** बाट पनि प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

- मार्जिन माग गरिएको रकम नेपाली समय (Nepali Standard Time) दिउँसोको ३ बजे (३ P.M.) सम्म जम्मा गरि सक्नु पर्नेछ । ग्राहकले यस्तो मार्जिन माग रकम जम्मा गरेको जानकारी ब्रोकरले क्लियरिङ सदस्यलाई दिउँसो ३ बजे भन्दा अघि दिईसक्नु पर्नेछ ।
- मार्जिन मागवाट हुने करार परिसमापन (Margin call cut off time) नेपाली समय दिउँसो ४ बजे शुरू हुनेछ ।
- यदि दिउँसो ४ बजेको समयमा “Available Security Deposit” को रकम १ पैसाले मात्र पनि नकारात्मक हुन गएमा र सो रकम ग्राहकले नवुभाएमा ग्राहकको खुला कारोबार (Open Position) परिसमापन गरिने छ ।
- Future Products को समाप्तिको (Contract Expiry Liquidation) समय रातीको ११:०० बजे मानिनेछ भने Spot Products को समाप्तिको समय दिउँसो ३:०० बजे मानिनेछ । [Spot को खुला आदेशको समाप्ति यदि शनिवार र आईतवारको दिन परेको छ भने, सो आदेशको समाप्ति शनिवारको बजार बन्द हुने समयमा हुनेछ ।]

एक्सचेन्जले Daily Settlement मुल्य २३:५९:०० मा हिसाब गर्नेछ र MTM सो मुल्यको आधारमा गरिनेछ ।

बहु करारको अवस्था र परिसमापन (Liquidation during multiple contracts)

यदि एक ग्राहकले धेरै करार गरेको रहेछ भने त्यस्तो ग्राहकले माग गरेको रकम समयावधी भित्र जम्मा गर्न नसकेको आधारमा त्यस्तो करार मध्ये कुनै करार वा करारहरू बन्द वा समाप्त गरिनेछ ।

ग्राहकको कुनै एक उत्पाद/करारमा खुला आदेश (Open Orders) छ भने, मार्जिन कल परिसमापन FIFO पद्धतिमा आधारित हुन्छ ।



मर्कन्टाईल एक्सचेन्ज नेपाल लिमिटेड

लगानी - व्यापार - कमाई

ब्राइ.एस.ओ. ९००५-२००६ बाट मान्यता प्राप्त एक्सचेन्ज

१२. खाता रोक्का, खाता खुला र खाता (TRADING CONSOLE) बन्द

खाता रोक्का :

यदि ग्राहकको खातामा कारोबारको लागि पर्याप्त रकम नभएमा ग्राहकले गर्ने कारोबारको लागि ग्राहकको खाता (Trading Console) रोक्का गरिनेछ । तापनि ग्राहकले आफ्नो कारोबारको निलम्बनको अवस्थामा पनि मूल्य सूची हेर्न र अवलोकन गर्न सक्नेछ ।

खाता खुला :

कुनै किसिमको कारोबारका लागि ग्राहकले पर्याप्त रकम जम्मा गरेमा करोबारका लागि खाता खुला गरिनेछ ।

खाता बन्द :

ग्राहकको (Trading Console) कारोबार स्थल ग्राहकले पूर्ण रूपमा रकम निकालेमा वा ग्राहक वा सदस्यको अनुरोधमा बन्द गरिनेछ ।

१३. पूँजिमा पर्ने प्रभाव (इक्यूटि हिट) र घाटा

यदि ग्राहकको कारोबार स्थलमा ग्राहकको 'Equity', 'Used Margin' को ४% + आदि कमिशन (काटन बाँकि रहेको कमिशन) वा रु २०० + आद्या कमिशन (काटन बाँकि रहेको कमिशन) वा सो भन्दा कम, जुनसुकै वर्ड भएमा त्यस्तो नाजुक अवस्थालाई "इक्यूटि हिट" भनिनेछ, जहाँ खुला करारको (Open contracts) नियमानुसार मानविय पद्धतिद्वारा विध्यमान बजारमा समाप्त गरिनेछ ।

"इक्यूटि हिट" अवस्थामा खुला करार उपलब्ध बजार मूल्यमा परिसमापन गरिनेछ । यहाँ ध्यान दिनु पर्ने कुरा यो हो की बजार अवस्था अनुसार ग्राहकको कुल रकम नकारात्मक पनि हुन सक्छ, र यदि त्यस्तो भएमा ग्राहकको इक्यूटि सकारात्मक बनाउन चाहिने जस्ति रकम ग्राहकले जम्मा नगरेसम्म ग्राहकको कारोबार स्थल आंमिशक रूपमा रोक्का गरिने छ ।

यदि कुनै पनि वस्तु वा करारको बजारमा र्याप ओपनिङ भएमा मूल्य नकारात्मक दिशा तर्फ पनि जान सक्छ, जुन र्याप ओपनको अवस्थामा निर्भर गर्दछ ।

**नोट:**

- इक्यूटि हिट ग्राहकले अनपेक्षित अवस्था हो। सो अवस्था नआउन र ग्राहकको खुला करारहरूलाई बर्करार राख्न (Hold) ग्राहकहरूलाई आफ्नो कारोबार खातामा पर्याप्त रकम जम्मा गर्न आग्रह/सुभाव दिइन्छ। यदि ग्राहकको इक्यूटि "Used Margin को ४% + आधा कमिशन (एकतर्फी)" वा "रु २०० + आधा कमिशन (एकतर्फी)" जुन बढि त्यहिसम्म पुरन गएमा एक्सचेन्ज अथवा क्लियरिङ सदस्यले ग्राहकलाई सूचना दिन वाध्य हुने छैन र सो ग्राहकको सबै करारहरू परिसमापन गरिने छ।
 - इक्यूटि हिटको अवस्थामा ग्राहकको सम्पूर्ण contingent order हरुका साथै सबै खुला कारोबारहरू पनि परिसमापन गरिने छ।
- ग्राहकले आफ्नो खुला कारोबार परिसमापन हुन वा सोबाट बच्नका लागि इक्यूटि हिट हुनु अगावै रकम जम्मा गर्न सक्नेछन्।

१४. सब-ब्रोकरलाई दिन सक्ने अधिकारहरू

ग्राहक स्वयंले पनि कारोबार गर्न (Self Trader) सक्छ र सब-ब्रोकरका मार्फत् पनि दर्ता हुन सक्छ। एक ग्राहकले आफ्नो सब-ब्रोकरलाई निम्न प्रकारको अधिकार सुन्मन सक्दछः

(क) कारोबार (Trade) :-

कारोबार गर्ने र कारोबार विवरण प्राप्त गर्ने अधिकार।

(ख) बन्द मात्र गर्ने अधिकार (Close Only) :-

खुला कारोबारलाई बन्द गर्ने अधिकार, खुला कारोबारमा Limit/Stop राख्ने र ग्राहकले राखेको Limit/Stop रद्द गर्ने अधिकार।

(ग) कारोबार अवलोकन गर्ने अधिकार (View Trade) :-

ग्राहकले गरेको कारोबार, अवलोकन गर्ने र ग्राहकको कारोबार विवरण लिने अधिकार (सब-ब्रोकरले ग्राहको लागि आदेश दिन नसक्ने)।

(घ) बजार अवलोकन गर्ने अधिकार (View Market) :-

कारोबार गर्न नपाउने र कारोबार विवरण प्राप्त गर्न नसक्ने तर बजारको विवरण मात्र हेन पाउने अधिकार।

(ङ) कारोबार गर्न नपाउने अधिकार (None) :-

कारोबार गर्न नपाउने र कारोबार विवरण प्राप्त गर्न नसक्ने अधिकार।

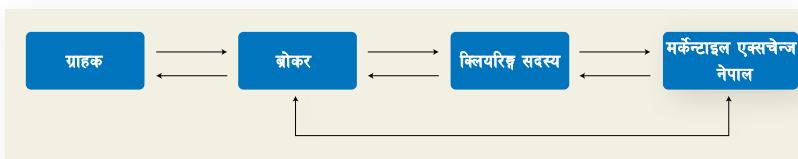
ग्राहकले सब-ब्रोकरलाई सम्भाव्य अधिकार दिन सक्नेछ र त्यस्तो ग्राहकले सब-ब्रोकरलाई दिइएको अधिकार कुनै पनि समय कारोबार स्थल मार्फत परिवर्तन गर्ने अधिकार राख्दछन्।

१५. उजुरी प्रक्रिया

ग्राहकलाई कारोबार स्थलमा Live Chat को सुविधा उपलब्ध गराइएको छ, जस मार्फत् कारोबारका सम्बन्धमा उठेको कुनै विषय प्रत्यक्ष रूपमा संचार (Chat) मार्फत् जानकारी गराउन सकिन्छ । यदि ग्राहकले आवश्यकता महसुस गरेमा कुनै उजुरी कारबाहि अगाडि बढाउन आफ्नो ब्रोकरलाई दिन सक्नेछन्, सो उजुरी ग्राहकको ब्रोकरले आफ्नो सम्बन्धित किलियरइङ् सदस्यलाई बुझाउनेछ ।

ग्राहक /सव-बोकर/ बोकरले एक्सचेन्जमा सीधै आफ्नो गुनासो उजुरी दिन वा उठाउन अनुमति हुँदैन
। उनीहरूले सर्वप्रथम क्लियरिङ सदस्य मार्फत आफ्नो उजुरी राख्न जरुरी छ । यदि आफ्नो क्लियरिङ सदस्यले उजुरीका सम्बन्धमा गरेको कामबाट ग्राहक सन्तुष्ट नभएमा, समस्या परेको ५ दिन (कार्यालय खुला हुने ५ दिन) भित्र एक्सचेन्जमा उनीहरूको बोकर मार्फत उजरी दिन सबैनेछन् ।

उज्जरी गर्ने तरिका सम्बन्धमा तल तालिका दिइएको छ ।



१६. परिपत्रहरु (जानकारी)

एक्सचेन्जले जारी गरेको परिपत्रहरु circular@mexnepal.com वाट ब्रोकरहरु र अन्य सदस्यहरुको दर्ता गरेको ईमेल ठेगानामा पठाइने छ। सो परिपत्रहरु ब्रोकर र अन्य सदस्यहरुले आपनो सम्बन्धित ग्राहक र सब-ब्रोकरहरुलाई सचित गर्नपर्छ।

मेक्सले जारी गर्ने परिपत्रहरूमा मार्जिन परिवर्तन, विदाको सूचनाहरू र अरु महत्वपूर्ण विषयहरू समावेश हुनेछन्। ग्राहकहरूलाई उत्पादन, व्यापार, कारोबार मार्जिनबाटे मेक्सवाट जारी प्रत्येक जानकारी सूचना अध्यावधी राख्न सल्लाह दिईन्छ र उनीहरूले यसका लागि आफनो बोकरसँग सम्पर्क गर्न सक्नेछन्।



१७. सिफारित सिस्टम कन्फिगरेशन

मेक्सको कारोबार स्थल चलाउनका लागि निम्न बमोजिम Computer System Configuration को आवश्यकता रहनेछ ।

System Specifications		
	Required	Recommended
Operating System	Windows XP SP3 or Later	Windows 7 SP1
Processor	Pentium 4, 2.5GHz or faster	Dual-Core, Intel® Core™2 Duo (2.33 Ghz or better)
RAM	1 GB (1.5 GB for Windows Vista or later)	1.5 GB (2 GB for Windows Vista or later)
Hard Drive	Free hard disk space: 850 MB	Free hard disk space: 1000 MB
Internet Connection	256 kbps or faster	512 kbps or faster
Screen Resolution	1024 x 768	1280 x 1024

Supported operating systems

- ✓ Windows 8 & Later
 - ✓ Windows 7
 - ✓ Windows 7 SP1
 - ✓ Windows Server 2008 (not supported on Server Core Role)
 - ✓ Windows Server 2008 R2 (not supported on Server Core Role)
 - ✓ Windows Server 2008 R2 SP1
 - ✓ Windows Server 2003 SP2
 - ✓ Windows Vista SP1 or later
 - ✓ Windows XP SP3

१८. कन्ट्राक्ट स्पेसिफिकेशन टर्म्स (Contract Specification Terms)

Symbol	ले उत्पाद/कन्ट्राक्टको संकेतलाई जनाउँदछ ।
Name	ले उत्पादको पूरा नामलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Category/Type	ले कन्ट्राक्टको किसिम, स्तरलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Regular/Initial Margin	ले रेगुलर करार प्रारम्भ गर्नको लागि अवश्यक पर्ने रकमलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Face Value	ले त्यस्तो मूल्यको प्रतिनिधित्व गर्दछ, जसले खरिद मूल्य र विक्री मूल्यको अन्तरलाई गुणन गरि कारोबारमा मुनाफा वा नोकसान गणना गर्न मद्दत गर्दछ ।
Unit	ले अंकित मूल्य/करारको इकाई नापनको प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Intraday Margin	ले १ दिन भित्रमा आफ्नो कारोबार अवस्था प्रारम्भ गर्न अवश्यक रकमको परिमाणको प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Overnight Margin	ले रातभरका लागि आफ्नो कारोबार यथावत राख्ने अवस्थाको प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Limit/Stop Min Pips	ले कन्ट्राक्ट एक्सचेन्ज पिपलाई जनाउँदछ । यो अवस्था भनेको लिमिट अथवा स्टप आदेश कार्यान्वयन गराउनका लागि चाहिने न्यूनतम मूल्य अन्तर हो जुन चालु बजार मूल्यसंग मापन गरिन्छ ।
Item Tick/Tick size	ले वस्तुको मूल्यमा हुने न्यूनतम मूल्यमा उतार चढाव भएको अवस्थालाई प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Point Value/tick value	ले प्रति आइटम टिकमा हुने उतार-चढावबाट निर्धारित कुनै पनि वस्तुमा हुने न्यूनतम नाफा वा नोकसानलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Expiry date	ले कुनै खास करारको समाप्तिको अवस्थाको प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Session 1 Open Time	ले (पहिलो व्यापारिक सत्र) कुनै खास करारको खुला रहेको पहिलो व्यापारको अवधिलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Session 1 Close Time	ले (पहिलो व्यापारिक सत्र) कुनै खास करारको बन्द हुने समयलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ ।

Session 2 Open Time	ले (दोश्रो व्यापारिक सत्र) कुनै खास करारको खुला समयलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Session 2 Close Time	ले (दोश्रो व्यापारीक सत्र) कुनै खास करारको बन्द हुने समयलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Bid	ले कुनै निश्चित करारलाई विक्री गर्न सक्ने निर्धारित मूल्यलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Ask	ले कुनै निश्चित करारलाई किन्न सक्ने निर्धारित मूल्यलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
Storage Buy	ले Spot करार खरिद गर्दा तिनुपर्ने अथवा पाउनु पर्ने रकमलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ । सो रकम Spot करार खरिद गरेको ७ दिन पछि लागू हुन्छ ।
Storage Sell	ले Spot करार विक्री गर्दा पाउने अथवा तिर्नु पर्ने रकमलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ । सो रकम Spot करार विक्री गरेको ७ दिन पछि लागू हुन्छ ।

१९. मार्केट ओपन ग्याप (Market Open Gap (MOG))

कुनै वस्तुको दुई कारोबार शेसन विच हुने मूल्य अन्तरलाई मार्केट ओपन र्याप भनिन्छ । ओपनिङ्ग र्याप्स् बजार बन्द भएको अवस्थामा, नयाँ समाचार जारी वा अन्य घटना भएमा, अथवा ग्राहकहरूले कारोबार गर्ने र अर्डर बजार खुल्नुभन्दा अगाडि कार्यान्वयन गराउने मूल्यको निर्णयहरूले निर्धारण गर्दछ । बजार बन्द हुदाको अवस्थामा कुनै भौतिक वस्तुको कारोबारमा हुने गतिविधिबाट उत्पन्न घटनाले पनि मार्केट ओपन र्यापमा प्रभाव पार्दछ ।

यदि कृनै करारमा मार्केट औपन रथाप भयो भने ग्राहकको वित्तिय स्थितिलाई प्रभाव पार्नेछ र त्यो पनि बजारको स्थितिमा आवशित हनेछ ।

यस्तो परिस्थिति अन्तरगत, पहिलो कारोबार शेसन र दोश्रो कारोबार शेसनको मूल्यको विचमा लिएको कन्टिन्जेन्ट आदेशहरु (Stop/Limit), दोश्रो कारोबार शेसनको खोल्ने बेलाको मूल्यमा कार्यान्वयन होनेछ ।



२०. कारोबार स्थलमा हुने कारोबारमा अधिकतम विचलन [FUNCTION OF MAXIMUM DEVIATION IN TRADING CONSOLE]

ग्राहकहरुले Market Order दिन अघि बजार भाउमा विचलन निर्धारण गर्न सक्नेछन् । विचलन भनेको ग्राहकले व्यहोर्न सक्ने अधिकतम मूल्य र बजार मूल्य बीचको अन्तर हो । ग्राहकले तोकेको विचलन भित्र बजार भाउ परेमा उक्त आदेश कार्यान्वयन हनेछ अन्यथा खोरेज हनेछ ।

ग्राहकले विचलन व्यवस्थापन नगरीकै पनि वस्तुको माग वा आदेश छनौट गर्न सक्दछन् वा उनीहरुले विश्वास गरेको बजारमा बजारको विचलनको अवलोकन गरी माग गर्न सक्दछन् । विचलन न्यूनतम ० बाट माथि कै पनि अड्डा राख्न सकिन्दै ।

ਬਿਚਲਨ ਲਾਗੂ ਹਨੇਛ । ਖਰਿਦ ਆਦੇਸ਼ ਮੂਲ ਵੱਡਿਆਂ ਭਾਵੇਂ ਖਾਰੇਜ ਹਨੇਛ, ਰਿਕਾਰਿਕਾ ਆਦੇਸ਼ ਮੂਲ ਘਟੇਮਾਂ ਖਾਰੇਜ ਹਨੇਛ ।

उदाहरणका लागि, एक ग्राहकले विचलनको व्यवस्थापन ५ राखेको छ र विक्री आदेश GOLAUG13 @ ₹२,५०० [GOL PIP = २.५०, माने उसले अधिकतम् नेपाली रुपैयाँ १२.०५ (२.५० X ५) तल, तब उसले मूल्य माग गर्न सक्छ] यदि भरेको मूल्य ₹२४८७.५० वा दिइएको मूल्य भन्दा माथिको मूल्यमा ग्राहकका लागि पक्का गरिन्छ वा त्यस्तो नभए सर्भरले सो आदेश अस्विकार गर्ने छ।

२१. आदेशका प्रकार [Order Types]

क. बजार आदेश (Market Order): बजारको प्रचलित मूल्यमा वस्तुको खरिद वा विक्री गर्ने आदेश।

ख. कन्टिन्जेन्ट आदेश (Contingent Orders): आफूले चाहेको मूल्यमा कुनै वस्तु विक्री वा खरिद गर्ने आदेश हो, जसमा ग्राहक आफैले व्यवस्था गरेको मूल्य पुगेमा यो आदेश पूरा गरिनेछ (आदेश परा गर्ने नगर्न बजारको अवस्थामा निर्धारण हनेछ)।

Contingent Order जन कारोबार स्थलमा हने गर्दछ ती निम्न प्रकार छन्

सीमा आदेश (Limit order): यस्तो आदेश हो जुन कुनै वस्तुको बजारको विद्यमान मूल्य भन्दा कम्मा बढिर गर्ने साथ गरिन्न वा बजारको मूल्य भन्दा वटीमा विक्री गर्ने साथ गरिन्न ।

- खरिद सीमा (Buy Limit): यो बजारको मूल्य भन्ना कम मूल्यमा राखिने आदेश हो
 - विक्री सीमा (Sell Limit): यो बजार मूल्य भन्ना माथिको मूल्यमा राखिने आदेश हो



रोक आदेश (Stop Order): वजारको विपरीत अवस्थावाट हुन सक्ने हानी रोक्न यो आदेश गरिन्छ। रोक आदेश तब वजार आदेश बन्ने जान्छ जब वजार निश्चित गरिएको मूल्यमा पुगदछ र त्यही वा अर्को उपलब्ध मूल्यमा परा गरिन्छ।

- **खरिद रोक (Buy Stop):** यो बजारको मूल्य भन्दा माथिको मूल्यमा राखिने आदेश हो।
 - **विक्री रोक (Sell Stop):** यो बजारको मूल्य भन्दा कमको मूल्यमा राखिने आदेश हो।

द्रव्यव्य: कन्टिन्जेन्ट एक्स्पोजर रेसियो (Contingent Exposure Ratio) १:१ रहेको छ । तर ग्राहकले कन्टिन्जेन्ट आदेश भने थारे पैटक Available Fund को १:१ रेसियोमा लिन सक्नेछ ।

उदाहरणका लागि: यदि ग्राहकको Available Margin ₹ १५०,०००/- छ भने, सो ग्राहकले १ पटकमा १ के.जी. सुनको २ करारमा कन्टिन्जेन्ट आदेश लिन मिल्दछ। त्यसैगरी दोश्रो पटकमा ग्राहकले फेरि १ के.जी. सुनको २ करारमा कन्टिन्जेन्ट आदेश लिन मिल्नेछ। त्यसैगरी ग्राहकले अरु उत्पादको करारमा पनि धेरै चोटी कन्टिन्जेन्ट आदेश लिन मिल्नेछ।

गाहकले लिएको विभिन्न कन्टिन्जेन्ट आदेश मध्य कुनै छोएमा अरु कन्टिन्जेन्ट आदेश कार्यान्वयन गाहकको खातामा उपलब्ध रकम अनसार हनेछ ।

वैधता (Validity)

नियमित (Regular)	: कराराको समाप्ति समयसम्म आदेश मान्य हुने ।
एक दिनको लागि (Intraday)	: एक दिनको लागि मात्र मान्य आदेश ।

टाइम इन् फोर्स (Time in Force)

दिन (Day)	:	दिनको अन्त्य समयसम्म मान्य आदेश ।
जी.टी.सी [Good till cancel]	:	(रद्द नगरे सम्म अस्तित्वमा रहने, मान्य हुने): यो आदेश कार्यान्वयन वा रद्द भएसम्म मान्य हुनेछ ।
जी.टी.एफ. [Good till Friday]	:	शुक्रवारको २३:५९:०० समय सम्म यो आदेश मान्य हुने ।

२२. FIFO परिसमाप्तन (FIFO Liquidation)

कारोबार स्थलमा लिएको आदेशहरूले First-In-First-Out (FIFO) परिसमापन प्रक्रिया पालना गर्ने छन्। उदाहरणको लागि: एक ग्राहकसंग १ के.जी. सुनमा २ खुला करार छन्, सो ग्राहकले यदि १ के.जी. सुनमा १ करार विकी गर्दछ भने, ग्राहकसंग भएको २ खुला १ के.जी. सुनको करारहरू मध्ये सुरुमा लिएको सुनको करार परिसमापन हुनेछ। यदि ग्राहकलाई दो श्रो पटक लिएको सुनको करारलाई सुरुमा लिएको सुनको करार भन्दा अगाडि परिसमापन गर्न चाहन्छ भने सो ग्राहकले दोश्रो सनको करार छानेर परिसमापन गर्नपर्ने हन्छ।

२३. अनलाइन सहयोग (Online Support)

ग्राहकहरूले आफ्नो कारोबार स्थल बाट आदेश दिन नसकेको अवस्थामा, अनलाइन सहयोगको प्रयोग गर्न सक्नेछन्। यो यस्तो अवस्था हो जब ग्राहकहरू आफ्नो कारोबार स्थल खोल्न सक्ने तर अर्डर लिन नसक्ने हुन्छन्।

अनलाइन सहयोगको मार्फत् ग्राहकले नयाँ कारोबार लिन सक्नेछ तथा खुला कारोबारलाई परिसमापन गर्न सक्नेछ र साथ साथै भएको खुला कारोबारमा नोक्सान रोक/नाफा लिन (Take Profit/Stop Loss) पनि राख्न सक्नेछ। ग्राहकले अनलाइन सहयोगका लागि कारोबार स्थलमा उपलब्ध भएको "Live Chat" मार्फत् आदेश दिनु पर्ने हुन्छ।

विस्तृत विवरणको लागि कृपया www.mexnepal.com मा जानु होला।

२४. अफलाइन सहयोग (Offline Support)

यदि नेपालमा इन्टरनेट सेवा प्राप्त हुन नसकेको अवस्था भएमा वा नेपालमा विचुत बन्द भएको अवस्था वा मेक्ससंग नेट लाईन (MEX.N Server) उपलब्ध नभएमा (मेक्समा नजोडिदैएमा) वा ग्राहकहरूले कारोबारको आदेश कारोबार स्थलबाट दिन नसकेको अवस्थामा आफ्नो सम्बन्धित ब्रोकरसँग सम्पर्क गरी ग्राहकले अफलाइन सेवा उपयोग गर्न सक्नेछन्। ग्राहकहरूले आफ्नो खुला कारोबारलाई खरेज गर्न वा त्यस्तो कारोबारमा नोक्सान रोक/ नाफा लिन (Take Profit वा Stop Loss) आदेश आफ्नो ब्रोकर मार्फत् राख्न सक्ने छन्।

अफलाइन सहयोग प्रयोग गर्नको निम्नि ग्राहकले आफ्नो ब्रोकरको अधिकारिक व्यक्तिलाई सम्पर्क गरेर सो अनुरोध ब्रोकरले आफ्नो सम्बन्धित क्लियरिङ सदस्यसँग राख्नु पर्दै। अफलाइन सहयोगको माग ग्राहकले ब्रोकर मार्फत् फोनबाट क्लियरिङ सदस्यलाई राख्नुपर्दै, क्लियरिङ सदस्यले फोनमा भएको कुराकानी रेकर्ड गर्नेछ।

विस्तृत विवरणको लागि कृपया www.mexnepal.com मा जानु होला।

२५. हकदार (वारेश) इच्छाएको व्यक्ति - ग्राहकको मृत्यु

एक ग्राहकले नावालक वा मानसिक संतुलन ठीक नभएको व्यक्ति वाहेक अन्य व्यक्तिलाई आफ्नो प्रतिनिधि (हकदारा, वारेश) नियुक्त गर्न सक्छ। ग्राहकको मृत्यु भएको अवस्थामा इच्छाएको व्यक्तिले ग्राहकको खातामा रहेको सम्पूर्ण जम्मा रहेको रकम र वढे बढाएको रकम फाइदा समेत प्राप्त गर्दछ। थप जानकारीका लागि कृपया आफ्नो ब्रोकरलाई सम्पर्क गर्नुहोस्।



२६. भौतिक हस्तान्तरण हुने चाँदीमा कारोबार गर्न

- ग्राहकले सेव्चुरी कमर्सियल बैंकमा खाता खोल अनिवार्य छ । भौतिक हस्तान्तरण हुने चाँदीको बारेमा पूर्ण जानकारीका लागि [>> Products >> Products >> Deliverable Products](http://www.mexnepal.com) मा हेर्न सक्नुहोन्छ । ग्राहकहरूले भौतिक हस्तान्तरण हुने चाँदीमा कारोबार गर्न आवश्यक प्रक्रिया, नितिनियम, शर्तहरू तथा सम्भावित जोखिमका बारेमा आफ्नो ब्रोकरसँग जानकारी लिन अनुरोध गरन्न्छ ।

२७. गर्ने र नगर्ने

कुनै ब्रोकर मार्फत् ग्राहकको रूपमा दर्ता हुनु अघि उसले के गर्ने र के नगर्ने भन्ने कुराका बारेमा राम्रो जानकारी प्राप्त गर्नु पर्दछ ।

गर्ने:

- ग्राहकले कारोबार, एक्सचेन्जमा दर्ता भएको ब्रोकर र क्लियरिङ सदस्यबाट मात्र गुर्नपर्छ । दर्ता भएका ब्रोकर र क्लियरिङ सदस्यहरूको विवरण एक्सचेन्जका वेबसाईट www.mexnepal.com बाट प्राप्त गर्न सकिनेछ ।
- ग्राहक बनि कारोबार गर्नु अगाडि “ग्राहक दर्ता फारम” (Client Registration Form) भर्न जरुरी छ ।
- सम्बन्धित ब्रोकरबाट ग्राहकले आफ्नो “विशेष ग्राहक कोड” (Unique Client Code) लिन जरुरी छ र आफ्नो कारोबार, प्राप्त गरेको विशेष ग्राहक कोडबाट नै भईरहेको छ कि छैन ध्यान दिनु पर्छ ।
- ब्रोकर-ग्राहक/क्लियरिङ सदस्य-ग्राहक सम्झौता गरेर मात्र कारोबार गर्नुहोला ।
- “जोखिम प्रकटिकरण दस्तावेज” (Risk Disclosure Document) पढेर मात्र सही गर्नुहोला ।
- व्यक्तिगत मार्केट-मेरकरको लागि, नियम र शर्तहरू पढेर र सही गरेर मात्र कारोबार गर्नुहोला ।
- ग्राहकले आफ्नू भेरेको ग्राहक दर्ता फारम, ब्रोकर-ग्राहक/क्लियरिङ सदस्य-ग्राहक सम्झौता र अरु कागजातहरूको प्रतिलिपि राख्न जरुरी छ ।
- एक्सचेन्जको नियम कानून, जारी गरेको परिपत्रहरू, सूचनाहरू तथा ब्रोकर-ग्राहक/क्लियरिङ सदस्य-ग्राहक सम्झौता ध्यानपूर्वक पढि आफ्नो र ब्रोकर/क्लियरिङ सदस्यको अधिकार, जिम्मेवारी र कर्तव्यहरू जान्न जरुरी हुन्छ ।
- कारोबार सुरु गर्नु अगाडि सम्बन्धित प्रश्नहरू सोधी र शंकाहरू ब्रोकर/क्लियरिङ सदस्यसँग छलफल गरी समाधान गर्नु जरुरी छ ।
- कारोबारको लागि चाहिने रकम (Margin) समय भित्र र i-banking वा नगद (बैंकले निर्धारित गरेको सीमा अनुसार) वा Cheque वा एक्सचेन्जले तोकेको अरु प्रक्रियाबाट जम्मा गर्नु जरुरी छ । सो जम्मा गरेको रकमको रसिद निर्दिष्ट बैंकबाट लिनु जरुरी छ ।
- आफ्नो खातामा कार्यान्वयन भएको कारोबारका लागि तिनुभएको कारोबार शुल्क (कमिशन) का लागि ब्रोकरसँग भ्याट बिल मार्नुहोस् ।
- तपाईंले गरेको नाफामा तपाईंले तिनुभएको टि.डि.एस.का लागि “TDS Withholding Certificate” को माग गर्नुहोला ।



नगर्नः

- १) एक्सचेन्जमा दर्ता नभएका बोकर / क्लियरिङ सदस्य मार्फत् कारोबार नगर्ने ।
 - २) एक्सचेन्जले प्रदान गरेको कारोबार स्थल (Trading Console) मार्फत् बाहेक अरु व्यापारिक स्थल वा व्यक्ति मार्फत् कारोबार नगर्नुहोस् किनकि यस्ता कारोबार गैडकानूनी हुन्छन् । एक्सचेन्जको अधिकारक्षेत्र वाहिर पर्दछन् ।
 - ३) आफ्नो बोकर / सब-बोकर वा कुनै पनि अन्य तेस्रो व्यक्तिसँग आफ्नो कारोबार स्थलको Login विवरण नवांडनुहोस् ।
 - ४) कुनै बोकर / क्लियरिङ सदस्यसँग सुनिश्चित लाभको सम्भौता नगर्ने ।
 - ५) लोभ्याउने विज्ञापन, हल्ला, टिप्स, स्पष्ट, अस्पष्ट वादाहरुलाई नपत्याउने ।
 - ६) आफ्नो बोकर / क्लियरिङ सदस्यसँग नगदमा कारोबार नगर्ने ।
 - ७) जोखिम प्रकटिकरण दस्तावेज र बोकर / क्लियरिङ सदस्यसँगको सम्भौता नपर्दि कागजातमा संदिग्ध गरेर कारोबार नगर्ने ।
 - ८) बजारमा हुन सक्ने क्षतिबारे नजानिकन कारोबार सुरु नगर्ने ।
 - ९) एक्सचेन्जले तोकेको कारोबार शल्क भन्दा बढि नहिने ।

३०८

किलयरिङ्ग सदस्यले दर्ता गराएका ग्राहकहरूले पनि आफ्नो किलयरिङ्ग सदस्यसँग सम्पर्क गरी माथि उल्लेखित नियम तथा प्रक्रियाको पालना गर्न पर्नेछ ।

द्रष्टव्य: नियमित बजार अध्यावधिका लागि तपाईं सधै MEX Blog र Market Commentary र हामीलाई Facebook र Twitter मा सम्पर्क गर्न सक्नु हुनेछ । एक्सचेन्जबाट जारी गरेको परिपत्रहरू ग्राहकहरू र सब-ब्रोकरहरूले आफ्नो कारोबार स्थल (Trading Consloe) बाट प्राप्त गर्न सकिन्छ । सोही मार्फत जानकारी प्राप्त गर्न नविर्सन होला ।

दावी नगरिएको (दावी छाडीएको):

ग्राहकको हाते किताबमा सामान्य जानकारी र निर्देशन मात्र समेटिएको छ । यो हाते किताबमा मेक्सको प्रचलित नीति कियाकलाप, कार्यक्रम वारे ग्राहकलाई जानकारी प्राप्त गर्ने र सम्झन संजिलो हुने अभिप्रायले प्रकाशन गरिएको हो । यो हाते किताब एक पूर्ण मार्ग निर्देशन हो र यसले पक्ष (ग्राहक) लाई ग्राहकको सबै प्रकारको वाधा कठिनाईलाई समाधान गर्दछ र सबै प्रकारको नीति र प्रक्रिया यसमा समेटिएको छ भनी हामी उत्तरदायी र सोका लागि दावी गरैन्नै । यस हाते पुस्तकमा उल्लेख भएका विषयहरुका अंतिरिक्त तपाईंको कुनै जिज्ञाशा भएमा तपाईंले बोकरसँग सम्पर्क गर्नु पर्दछ ।

यसमा वर्णन गरिएको कार्य विधि, व्यवहार र नीतिहरु समय-समयमा समय सापेक्ष रूपले परिमार्जन र थपथट हुन सक्छन् । तपाईंलाई सबै परिवर्तन, हेरफेर वारेको जानकारी मेक्स वेभ साईट www.mexnepal.com अथवा कारोबार स्थल मार्फत उपलब्ध गराईने छ । तथापी तपाईं आफैले बोकर मार्फत विद्यमान नीति कार्य विधि अद्यावधिक गर्नु तपाईंको जिम्मेवारी हो ।

यदि यो ग्राहकको हाते किताब र मेक्सको नियम कानून वीच बेमेल भएमा मेक्सको नियम कानूनलाई मान्यता दिनेछ ।

पक्ष (ग्राहक) को नयाँ हाते संस्करणका लागि कृपया मेक्स वेभसाइटमा हेर्ने र सम्पर्क गर्नुहोला ।

www.mexnepal.com

प्रस्तुत नेपाली हाते किताब बजार सहभागीहरुको सहजताका लागि मात्र उपलब्ध गराईएको हो । यसको अंगेजी संस्करण पनि उपलब्ध छ ।

ग्राहकको हाते किताब २०१५



मर्केटाईल एक्सचेन्ज नेपाल लिमिटेड

शेष मार्ग, घर नं २५, चारखाल, डिल्लीवजार, काठमाडौं नेपाल

ईमेल: info@mexnepal.com वेबसाइट: www.mexnepal.com